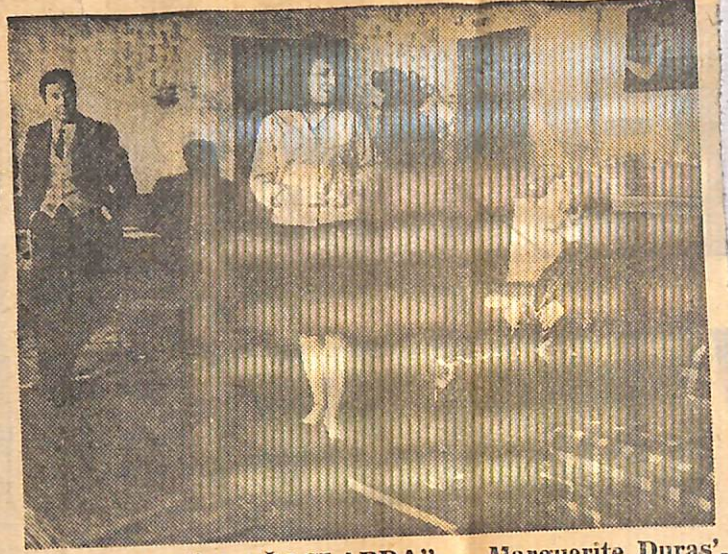

Bütün Gün Ağaçlarda, Marguerite Duras,
Türkçesi: Salâh Birsell, Kapak düzeni: Ozan
Sağdıç, Ankara Üniversitesi Basımevi, 93 say-
ya, Bilgi Yayınevi, 4 lira.

"BÜTÜN GÜN AĞAÇLARDA"

"BÜTÜN GÜN AĞAÇLARDA" — Marguerite Duras'ın oyunu Şehir Tiyatrosu'nda.

Ülkemizde daha çok "Hiroşima Sevgi-
lim" adlı senaryosuyla tanınan Duras'ın ilgi çekici bir oyunu. Şimdilerde hem Ankara Devlet Tiyatrosu'nda hem de İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda oynanmaktadır. İlk ününü romanlarıyla sağlayan Duras, sonradan tiyatro alanına yönelmiştir. Oyun üç kişi arasında geçmektedir, bir de sahnede görünmeyen kızkardeşi katar. Sak dört kişi diyebiliriz. Ana, oğul ve oğulun metresi bir çemberin sınırları içinde dolanıp durmaktadırlar. Ana - oğul ilişkileri büyük ölçüde varoluşçu açıdan yansıtılmağa çalışılmaktadır. Zengin bir kadın olan ana, kurduğu düzenin değişmesi ne bir türlü alışmamaktadır. Oğlunun ondan ayrılıp Paris'te tam bir kumarbaz hayatı yaşaması, yanındaki kızının da oranın Belediye Başkanı ile evlenmeğe karar vermesi, Duras'ın bütün eserleri bir şükr atmosferi içinde gelişip serpilirler. Buruk, kişiyi tedirgin eden bir yanları vardır. Eserdeki tedirgin bireylerin yaşamalarının ardında bazı toplumsal değişmelerin de ortaya konmak istendiğini görüyoruz. Ananın fabrikası "son Fransız sömürgeci" diye adlandırılan bir yerdedir ve fabrikayı kızı Mimi yönetmektedir. Bu yorucu işin dışında kız geceleri geç saatlere kadar otomobiliyle dolaşır, erkeklerle arkadaşlık etmektedir. Kadın kızındaki değişimin, bu olağan yaşamının da tedirginliğini duy

maktadır. Kadın, yaşadığı sömürgeyi kendi vatani saymakta buna karşılık bir gün bu toprakları bırakıp gitmek zorunda kalacağını bilmektedir. Önceleri kızını över, sonra yerer, fabrikanın yönetimi için ölesiye çalıştığını anlatır "saatlerin bile ondan utandığını" söyler. Ana, kumarbaz oğlunun ken dinini harcamasından büyük bir tad almaktadır. Bu düşünce açısından da ana - o-

ğul ilişkilerinin değerlendirilmesi gerekir.

Oyunun özeti kısaca şudur: Uzak bir Fransız sömürgecinde kızıyla birlikte yaşayan fabrika sahibi kaddın (ana), Paris'te barda çalışan kumarbaz oğlunu görmeye gelir, bir de oğlunun yanında Marcelle adında bir bar kadını vardır, met. residir.

Duras, Barrault'nun dediği gibi "şairce işler" oyununu.

Ananın Paris'ten satın alıp evine götürmek istediği karyola onun için bir yaşama simgesi olmaktadır. Tedirginliğinin de mutluluğunun da anahtarıdır o.

"Yeni roman"ın usta bir temsilcisinin okunması gereken bir oyunu. Salâh Birsell'in akıcı Türkçesi, Duras'ın dilini Türkçede başarıyla yansıtıyor. İhtiyarlığın bütün psikozları ayrıntıyla veriliyor.

Marguerite Duras'ın oyunu "Bütün Gün Ağaçlarda" şu sıra Türkiye'nin iki tiyatrosunda birden, Ankara ve İstanbul'da oynuyor. İstanbul Şehir Tiyatrosundaki oyundan bir başka görünüş.